Evropský parlament
2014-2019

Dokument ze zasedání

B8-0672/2017

6.12.2017

NÁVRH USNESENÍ

předložený na základě prohlášení místopředsedkyně Komise, vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku

v souladu s čl. 123 odst. 2 jednacího řádu

o situaci Rohingyů
(2017/2973(RSP))

Elena Valenciano, Victor Boştinaru, Soraya Post
za skupinu S&D

B8-0672/2017

Usnesení Evropského parlamentu o situaci Rohingyů
(2017/2973(RSP))

Evropský parlament,

– s ohledem na svá předchozí usnesení o Myanmaru a o situaci rohingyjských muslimů, zejména na usnesení ze dne 14. září 2017[1], 7. července 2016[2] a 15. prosince 2016[3],

– s ohledem na závěry Rady o Myanmaru/Barmě ze dne 16. října 2017,

– s ohledem na vyjádření místopředsedkyně Komise, vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Federiky Mogheriniové, které dne 19. listopadu 2017 učinila v bangladéšském městě Cox´s Bazar,

– s ohledem na společnou tiskovou zprávu o třetím dialogu mezi EU a Myanmarem o lidských právech ze dne 25. listopadu 2016,

– s ohledem na závěry Rady ze dne 4. prosince 2015 o problematice osob bez státní příslušnosti,

– s ohledem na prohlášení předsedy Rady bezpečnosti OSN ze dne 6. listopadu 2017 o násilí v Arakanském státě,

– s ohledem na rezoluci o situaci v oblasti lidských práv v Myanmaru, kterou dne 16. listopadu 2017 přijal třetí výbor Valného shromáždění OSN;

– s ohledem na zprávu vysokého komisaře OSN pro lidská práva ze dne 20. června 2016 s názvem „Stav lidských práv Rohingyjských muslimů a ostatních menšin v Myanmaru“ a na zprávu zvláštní zpravodajky OSN pro stav lidských práv v Myanmaru ze dne 18. března 2016,

– s ohledem na 27. zvláštní zasedání Rady OSN pro lidská práva, které se týkalo situace menšinové populace rohingyjských muslimů a dalších menšin v oblasti lidských práv v Arakanském státě v Myanmaru a na její rezoluci ze dne 5. prosince 2017 o situaci rohingyjských muslimů a dalších menšin v Myanmaru v oblasti lidských práv,

– s ohledem na Úmluvu OSN o právním postavení uprchlíků přijatou v roce 1951 a na její protokol z roku 1967,

– s ohledem na Úmluvu o právním postavení osob bez státní příslušnosti z roku 1954 a na Úmluvu o omezení případů bezdomovectví z roku 1961,

– s ohledem na globální akční plán Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHRC) pro období 2014–2024 týkající se vyřešení problému osob bez státní

[1] Přijaté texty, P8_TA(2017)0351.
[2] Přijaté texty, P8_TA(2016)0316.
[3] Přijaté texty, P8_TA(2016)0506.

příslušnosti;

– s ohledem na Všeobecnou deklaraci lidských práv z roku 1948,

– s ohledem na závěrečnou zprávu Poradní komise pro Arakanský stát (Annanovy komise),

– s ohledem na Mezinárodní pakt o občanských a politických právech z roku 1966 a na Mezinárodní pakt o hospodářských, sociálních a kulturních právech z téhož roku,

– s ohledem na Chartu sdružení ASEAN,

– s ohledem na čl. 123 odst. 2 jednacího řádu,

A. vzhledem k tomu, že Arakanský stát v Myanmaru je domovem přibližně jednoho milionu Rohingyů – převážně muslimské menšiny, které jsou v rámci myanmarských právních předpisů v oblasti státní příslušnosti odpírána práva na plné občanství, takže se stávají občany bez státní příslušnosti;

B. vzhledem k tomu, že Rohingyové jsou jednou z nejvíce pronásledovaných menšin na světě, která je na území Arakanského státu i mimo něj z velké části nucena zdržovat se v táborech, kde je přísně omezen volný pohyb; vzhledem k tomu, že toto omezování svobody vede k ohrožení života a bezpečnosti, odpírání práva na zdraví a vzdělání, podvýživě a nedostatečnému zabezpečení potravin, nucené práci, sexuálnímu násilí a omezení jejich politických práv;

C. vzhledem k tomu, že poslední eskalace násilí, k níž došlo v srpnu 2017, vyvolala ze strany myanmarských orgánů, které se vůči Rohingyům dopustily závažného porušování lidských práv, včetně rozsáhlého ničení domovů, zabíjení, znásilňování a mučení, naprosto nepřiměřenou reakci;

D. vzhledem k tomu, že v srpnu 2017 uprchlo do bezpečí sousedního Bangladéše více než 626 000 Rohingyů, čímž se počet rohingyjských uprchlíků v Bangladéši zvýšil na 838 109, přičemž se očekává, že toto číslo do konce roku 2017 překročí jeden milion osob; vzhledem k tomu, že uprchlíci z Myanmaru procházejí zrádnými oblastmi, jsou terčem ostřelování a genderově podmíněného násilí, musejí využívat nebezpečných cest, hrozí jim smrt hladem a nemají přístup k lékařské péči; vzhledem k tomu, že po cestě zemřely desítky Rohingyů, včetně žen a dětí;

E. vzhledem k tomu, že více než 400 000 osob potřebuje zdravotní péči a potravinovou pomoc a že podle odhadů 300 000 osob, z toho 150 000 dětí ve věku do 5 let, vyžaduje výživovou pomoc;

F. vzhledem k tomu, že Bangladéš podal myanmarským orgánům stížnost na to, že na jednom z úseků hranice s Bangladéšem kladou nášlapné miny;

G. vzhledem k tomu, že existují zprávy, že agenturám OSN je bráněno v tom, aby Rohingyům poskytovaly humanitární pomoc, včetně potravin, vody a léků;

H. vzhledem k tomu, že vysoký komisař OSN pro lidská práva Zaíd Raád Zaíd Husajn dne 10. září 2017 prohlásil, že se situace v Myanmaru „zdá být učebnicovým příkladem

etnických čistek“ a dne 5. prosince 2017, že nelze vyloučit, že v Myanmaru nedochází ze strany vládních sil ke genocidě muslimských Rohingyů; vzhledem k tomu, že organizace Amnesty International popsala situaci menšin v Arakanském státě jako „apartheid“ a Rada OSN pro lidská práva odsoudila „velmi pravděpodobné objednávky týkající se zločinů proti lidskosti“; vzhledem k tomu, že ve zprávě, kterou vypracovalo americké Museum holocaustu a lidskoprávní organizace Fortify Rights se sídlem v jihovýchodní Asii, se hovoří o hromadících se důkazech o genocidě Rohingyů;

1. s politováním konstatuje, že v Arakanském státě dochází k pokračujícímu násilí, porušování lidských práv a ke ztrátě lidských životů, obživy a přístřeší; vyjadřuje rohingyjskému lidu svou nejhlubší soustrast a plnou podporu; připomíná myanmarským orgánům, že je jejich povinností chránit veškeré civilní obyvatelstvo před násilím, a to bez jakékoli diskriminace, vyšetřovat závažné případy porušování lidských práv a stíhat jejich pachatele v souladu s normami a závazky v oblasti lidských práv;

2. naléhavě vyzývá vojenské a bezpečnostní síly Myanmaru, aby neprodleně zastavily zabíjení, pronásledování a znásilňování Rohingyů a ničení jejich domovů;

3. naléhavě vyzývá myanmarské orgány, aby okamžitě umožnily mezinárodním humanitárním organizacím přístup do Arakanského státu, aby mohly mj. poskytovat cílenou podporu ohroženým skupinám obyvatel, jako jsou děti, starší osoby a oběti sexuálního násilí, a nebránily jim v něm; naléhavě vyzývá myanmarskou vládu, aby v souladu s rezolucí Rady bezpečnosti OSN č. 2106 (2013) uplatňovala opatření, která by zabránila sexuálnímu násilí a reagovala na něj;

4. vyzývá myanmarské orgány, aby umožnily přístup nezávislým pozorovatelům, zejména členům vyšetřovací mise, kterou v březnu 2017 ustavila Rada OSN pro lidská práva, aby mohlo proběhnout nezávislé a nestranné vyšetřování závažného porušování lidských práv, jehož se údajně dopouštějí všechny strany;

5. opakovaně vyzývá myanmarskou vládu, aby z hranice s Bangladéšem okamžitě odstranila veškeré nášlapné miny;

6. uznává úsilí, které vyvinul Bangladéš s ohledem na humanitární krizi v jedné ze svých sousedních zemí; vítá ochranu, kterou tento stát poskytl Rohingyům prchajícím z Myanmaru, a vybízí jej, aby v poskytování této pomoci ve spolupráci s úřadem UNHCR, který je vybaven odbornými znalostmi nezbytnými ke zjištění statusu uprchlíka a pověřením k ochraně uprchlíků a osob bez státní příslušnosti, pokračoval; vyzývá Bangladéš, aby dále podporoval humanitární operace, které provádějí nevládní organizace, tím, že zjednoduší byrokratické požadavky a registrační proces a zruší omezení pohybu;

7. naléhavě vyzývá EU a její členské státy, aby navýšily finanční a materiální pomoc v oblasti ubytovávání uprchlíků a zároveň zajistily, aby tato pomoc nevyústila z hlediska uprchlíků a navracejících se osob v nepřijatelné řešení, jako je zakládání „bezpečných zón“ na barmské straně hranice; je proto znepokojen rozhodnutím Bangladéše vybudovat v Bengálském zálivu izolovaný ostrov, který by byl ohrožen záplavami a kde by mělo být dočasně ubytováno 100 000 rohingyjských uprchlíků, protože by je to připravilo o jejich práva;

8. vyzývá navíc bangladéšskou vládu, EU, její členské státy a mezinárodní finanční instituce, aby zajistily dlouhodobé financování, které by významným způsobem reagovalo na potřeby vysídlených Rohingyů a hostitelských obcí, a to na základě poskytování vhodných a zdokonalených služeb; upozorňuje zejména na naléhavou potřebu financování, která dosahuje odhadem 10 milionů USD, aby bylo možné zajistit specializovanou lékařskou a psychologickou pomoc obětem, které přežily znásilnění a genderově podmíněné násilí; vyzývá Komisi, aby podpořila ničím neomezené vyšetřování rozsahu sexuálního násilí a dalších zločinů páchaných proti Rohingyům;

9. vyjadřuje své hluboké znepokojení nad zprávami o obchodování s rohingyjskými ženami a dívkami v Myanmaru a Bangladéši, a naléhavě vyzývá orgány obou těchto zemí, aby spolupracovaly s úřadem UNHCR a lidskoprávními organizacemi na ukončení tohoto obchodování a aby postiženým ženám a dívkám poskytly ochranu a podporu;

10. konstatuje, že mezi Bangladéšem a Myanmarem byla dne 23. listopadu 2017 uzavřena dvoustranná repatriační dohoda jakožto uznání práva rohingyjského národa na návrat a další život v Myanmaru; trvá však na tom, že nesmí docházet k jejich násilnému navracení, zejména v situaci, kdy i nadále dochází k násilí a represím, které se v podstatě rovnají „etnickým čistkám“; naléhavě vyzývá bangladéšské orgány, aby se před zahájením navracení rohingyjských uprchlíků ujistily, že v Myanmaru existuje komplexní strategie pro jejich navracení a integraci, která by se zakládala na uplatňování hlavních doporučení uvedených ve zprávě Annanovy komise; trvá na tom, aby myanmarské orgány nabídly důvěryhodné záruky, že v případě navrácených osob nebude docházet k perzekucím nebo že nebudou nuceny žít v segregovaných táborech podle etnického nebo náboženského klíče, a aby zaručily nezávislé a nestranné sledování situace ze strany lidskoprávních orgánů; domnívá se, že za stávajících okolností nejsou podmínky pro bezpečný dobrovolný návrat uprchlíků splněny;

11. zdůrazňuje, že je nutné zajistit, aby v případě, že skutečně dojde k návratu uprchlíků podle této dohody, bude zajištěn neomezený dohled ze strany OSN nad tímto postupem, aby bylo zajištěno, že k návratu dochází dobrovolně, že probíhá bezpečně a že se příslušným osobám dostalo řádných informací; naléhavě vyzývá myanmarskou vládu, aby na základě doporučení obsažených ve zprávě Annanovy komise vypracovala ve spolupráci s postiženými obcemi v jasně definovaném časovém rámci komplexní strategii týkající se uzavření všech táborů pro vnitřně vysídlené osoby uprostřed Arakanského státu a usnadnění jejich návratu v rámci Myanmaru;

12. konstatuje, že za účelem usnadnění návratu Rohingyů a dodržování jejich všeobecných lidských práv je nutné k řešení institucionalizované diskriminace a segregace v Myanmaru vyvinout všestranné úsilí; zdůrazňuje, že pokud se nebudou řešit hlavní příčiny této situace, nebude možné jejich neutěšenou situaci vyřešit; podotýká v této souvislosti, že odpírání práv menšinám v Myanmaru se netýká pouze Rohingyů, ale také etnických skupin v Kačjinském a Šanském státě;

13. vyjadřuje své hluboké politování nad pokračujícím uplatňováním myanmarského zákona o občanství z roku 1982, který tím, že z Rohingyů učinil osoby bez státní příslušnosti, jim upírá základní lidská práva; naléhavě vyzývá myanmarskou vládu, aby

zákon o občanství novelizovala a rohingyjským obyvatelům poskytla zákonem uznané dokumenty o občanství, tak aby byli přijímáni coby komunita a aby bylo dodržováno jejich právo na sebeurčení; naléhavě vyzývá myanmarskou vládu, aby vydávala doklady totožnosti, kde by se neuváděla náboženská příslušnost;

14. trvá na tom, aby byla ukončena segregace Rohingyů v Myanmaru; vyzývá, aby byl zrušen zákaz vycházení pro Rohingye a odstraněna všechna kontrolní stanoviště, která nejsou naprosto nezbytná; naléhavě vyzývá myanmarskou vládu, aby zajistila, aby se mohli rohingyjští obyvatelé v Arakanském státě i ve zbytku země volně pohybovat, a aby bylo zejména dodržováno jejich právo na přístup ke zdravotnictví, potravinám, vzdělávání a zaměstnání;

15. připomíná, že Annanova komise byla vytvořena na žádost státního rady; vybízí myanmarské orgány, aby co nejdříve vytvořily prováděcí orgán, který by přijal veškerá Annanova doporučení; vybízí EU a OSN, aby tento proces podpořily;

16. trvá na tom, že je nutné zajistit, aby investice EU, včetně rozvojové pomoci, přispívaly k zajišťování všeobecných služeb dostupných celé populaci, a zdůrazňuje, že tyto investice nesmějí v Myanmaru vést k upevnění segregace, která už vede k institucionalizované diskriminaci a zločinům proti lidskosti; vyzývá, aby EU prováděla hodnocení všech projektů a operací v rámci poskytování pomoci, aby byla zajištěna jejich řádná realizace, a žádá EU, aby podporovala subjekty a projekty, které brání segregaci a diskriminaci a napomáhají vytvořit inkluzivnější a rovnější společnost;

17. naléhavě vyzývá EU a její členské státy, aby urychleně přijaly cílené finanční sankce proti osobám z vojenských a bezpečnostních složek, které odpovídají za případy rozsáhlého porušování lidských práv v Myanmaru;

18. vyzývá Radu bezpečnosti OSN, aby na Myanmar uvalila celosvětové komplexní zbrojní embargo, pozastavila poskytování veškerých přímých a nepřímých dodávek, prodej a převod všech zbraní, munice a další vojenské a bezpečnostní výzbroje, včetně jejich tranzitu a překládky, a také zajišťování výcviku a poskytování další vojenské a bezpečnostní pomoci;

19. naléhavě vyzývá myanmarskou vládu, aby zajistila odpovědnost za páchání trestných činů proti lidskosti a za porušování lidských práv a aby obětem zaručila spravedlnost; vyzývá OSN a EU, aby sledovala vyšetřování vedené ze strany Myanmaru a podporovala jej a aby zjistila, zda by toto vyšetřování a stíhání nemohly vést mezinárodní nebo zahraniční soudy, pokud by myanmarské orgány nezajistily odpovědnost za uvedené trestné činy na domácí půdě;

20. vyzývá myanmarskou vládu, včetně státního rady, aby odsoudila verbální projevy nenávisti a pronásledování, aby podporovala dialog mezi jednotlivými kulturami a náboženstvími a prosazovala všeobecné právo na svobodu náboženského vyznání;

21. vyzývá navíc sdružení ASEAN a regionální vlády, aby okamžitě začaly vyvíjet větší tlak na myanmarskou vládu a na ozbrojené složky této země, tak aby se zdržely porušování práv a chránily veškeré civilní obyvatelstvo v Arakanském státě i v celé zemi;

22. vyzývá laureátku Sacharovovy ceny Aun Schan Su Ťij, aby odsoudila veškeré případy závažného porušování lidských práv zaměřené proti rohingyjské menšině; připomíná prohlášení mluvčí strany, v jejímž čele stojí Aun Schan Su Ťij, ze dne 18. května 2015, podle něhož by vláda Myanmaru měla rohingyjské menšině vrátit občanství; připomíná, že Sacharovova cena se udílí těm, kteří mimo jiné chrání lidská práva, dodržují práva menšin a mezinárodní právo; poukazuje na to, že je třeba zvážit, zda by bylo možné Sacharovovu cenu odebrat, pokud její laureáti tato kritéria po udělení ceny přestanou splňovat;

23. vybízí hlavní mezinárodní podporovatele jednotlivých stran, zejména Čínu a další regionální aktéry, aby využili veškeré diplomatické kanály a požadovaly ukončení násilí;

24. s politováním konstatuje, že se Rada bezpečnosti OSN nedohodla na rozhodných opatřeních, a naléhavě vyzývá EU a její členské státy, aby vystupňovaly tlak na subjekty, které blokují přijetí smysluplných opatření, včetně Číny a Ruska;

25. vyzývá Evropskou službu pro vnější činnost, místopředsedkyni Komise, vysokou představitelku a členské státy, aby i nadále vyvíjely tlak na myanmarské orgány a bezpečnostní služby, aby ukončily násilí a diskriminaci Rohingyů, a aby se zapojily do spolupráce s OSN, sdružením ASEAN, regionálními vládami a Čínou s cílem ukončit segregaci v rámci Myanmaru;

26. žádá místopředsedkyni Komise, vysokou představitelku, aby informovala Parlament o činnosti delegace EU na setkání ministrů zahraničních věcí v rámci setkání mezi Asií a Evropou, které se konalo dne 21. listopadu 2017 v Nejpyijtu;

27. vyzývá EU a její členské státy, aby podporovaly globální akční plán Úřadu vysokého komisaře pro lidská práva na období 2014–2024 s cílem ukončit bezdomovectví;

28. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení vládě a parlamentu Myanmaru, vládě a parlamentu Bangladéše, místopředsedkyni Komise, vysoké představitelce Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku, Komisi, vládám a parlamentům členských států EU, generálnímu tajemníkovi sdružení ASEAN, mezivládní komisi pro lidská práva v rámci sdružení ASEAN, zvláštní zpravodajce OSN pro stav lidských práv v Myanmaru, vysokému komisaři OSN pro uprchlíky a Radě OSN pro lidská práva.